

A Komplex Alapprogram pedagógiai rendszerének gyakorlati elsajátítása - A komplex alapprogram koncepciója, alapelvei, pedagógiai modellje (KAK, KAK-T)

Az Európa 2020 stratégia öt számszerű célkitűzésének egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítására. Hazánk versenyképességének megtartásához és fejlesztéséhez elengedhetetlen a végzettség nélküli iskolaelhagyás arányának csökkentése, amely Európai Unió elvárás is egyben. A Komplex Alapprogram az EFOP-3.1.2-16-2016-00001 azonosítószámú, „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – Komplex Alapprogram bevezetése a köznevelési intézményekben” című pályázati program legfőbb célkitűzése a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérsékléséhez kapcsolódó intézkedések iskolai szintű támogatása. A probléma kezeléséhez kapcsolódó lehetséges megoldások közül a program elsősorban a szervezeti kultúra fejlesztésén alapuló preventív beavatkozásokat részesíti előnyben, amelyekhez a pedagógusok módszertani továbbképzése, pedagógiai szemléletválttatása révén kíván hozzájárulni.

A program további célja a differenciált, személyközpontú nevelést-oktatást lehetővé tevő módszertani kultúra megerősítése a köznevelési intézményekben, a nyitottságra ösztönző intézményi nevelés-oktatás pedagógiai és módszertani eszköztárának fejlesztése, valamint méltányos, támogató, hátránykompenzáló tanulási környezet kialakítása valamennyi tanuló sikeres előrehaladása érdekében.

A Komplex Alapprogramot alkalmazó iskola szerint működő intézmény olyan tudásintenzív tanuló szervezet, amelyben a programot komplexsége tevő alprogramok: Logikaalapú- Testmozgásalapú- Művészetalapú- Digitális alapú-, valamint Életgyakorlat-alapú alprogram iskolai gyakorlatba történő beemelésével javítja a tanulási eredményeket (learning outcomes).

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Cél, hogy az iskolák működésében olyan szervezeti változásokat induljanak el, melynek nyomán azok a tanuló szervezet és a szervezeti tanulás irányába mozdulnak el.

A továbbképzés tartalma:

- A Komplex Alapprogram megismerése című e-learning tananyag feldolgozása
- Komplex Alapprogram bemutatása, pedagógiai koncepciója, iskola-és gyerekképe, szereplői és alprogramjai
- Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok. A Komplex Alapprogram szervezetfejlesztési háttere, intézményi diagnózisa, egyéni pedagógiai probléma-térképezése

Akinek ajánljuk:

A pedagógus-továbbképzést elvégző pedagógus képes értelmezni a Komplex Alapprogram céljait, rendszerét és alapelveit, tanuláselméleti elvárásait, valamint képes saját munkájához kapcsolódóan átgondolni a Komplex Alapprogram tanuláselméleti elvárásait. Képes egyéni rövid- és középtávú terv elemeinek megfogalmazására a Komplex Alapprogram céljai és rendszere alapján és képes a Komplex Alapprogram rendszerelemeit adaptívan alkalmazni a szervezet tanulási-fejlesztési folyamataiban. Képes a Komplex Alapprogram alapelveit támogató tanulási folyamat megtervezésre saját pedagógiai gyakorlatára értelmezve.

Differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban (DFHT) tanítási-tanulási stratégia (DFHT, DFHT-T)

A DFHT olyan nevelési, tanulási, tanítási módszer, melynek központi elemei az együttműködésen alapuló kooperatív munka és a személyre szabott, képességekhez mért differenciált egyéni feladatok.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A módszerben központi helyet foglal el a sokféle képesség felhasználását igénylő feladat, amely minden tanulótól innovatív gondolkodást igényel a téma köré szervezett aktív csoportmunkára alapozva. Másodsorban egy speciális oktatástervezési stratégia, amelyen keresztül a tanár felkészíti a tanulókat az együttműködési szabályok betartására, valamint azokra a szerepekre, amelyek saját munkájuk vezetéséhez szükségesek. Cél, hogy a módszer segítségével a pedagógusok erős hatást gyakoroljanak a nevelés, tanulás folyamatára. A tanulói esélyegyenlőséget a DFHT fontosabb módszertani elemei támogatják. A módszer tanulási környezetbe való implementálásával megvalósul a tanulók közötti együttműködés erősítése, a gyermekek iskolai sikerességének biztosítása, az alulteljesítő, illetve a tehetséges tanulók hozzásegítése a közép- és felsőfokú továbbtanuláshoz.

A továbbképzés tartalma:

- A pedagógiai kultúraváltás
- A DFHT tanítási-tanulási stratégia
- A pedagógus kompetenciák fejlesztésének lehetőségei

Akinek ajánljuk:

A Komplex Alapprogram tanulástámogató módszertanának (tanítási stratégia) központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciális fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT). A tanítási stratégia célja, hogy minden tanuló meglévő tudása bővüljön, és pozitív élményekben, sikerekben legyen része, képessé váljon az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra. Az alkalmazott módszertan komplexitása azt jelenti, hogy a tanulók személyiségének és képességeinek fejlesztéséhez szükséges tevékenységeket együtt alkalmazzuk az osztálymunka alatt.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A program megvalósítása során a nevelés és oktatás kognitív, morális és affektív komponenseit egyformán fontosnak véljük, vagyis a tudományos-intellektuális, társadalmi-állampolgári és a személyiségfejlesztésre irányuló célok közül egyiket sem helyezük előtérbe.

A program a korábbi fejlesztéseket figyelembe véve, ám azokat meghaladó, szintetizáló, továbbfejlesztő módon épül fel. Alapelvek mentén szerveződik, melyek a teljes programot átfogják, és meghatározzák, valamint önálló tanítási-tanulási stratégiával is rendelkezik, mely megjelenik a tanítási órákon, valamint az alprogrami foglalkozásokon is. Alprogramokkal támogatott, melyek a képesség- és készség fejlesztést szolgálják, megfelelő szabadságot biztosítanak a pedagógusok számára a tanítási stratégia adaptív alkalmazására adott tanulócsoporthoz esetében.

Digitális alapú alprogram (DA, DA-T)

A pedagógus-továbbképzési program célja, hogy a résztvevő pedagógusokat felkészítse a Digitális alapú alprogram (DA) helyi implementációjára. Ezért olyan módszereket ismertet meg a pedagógusokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását és elérve, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját. Cél, hogy a pedagógus ismerje meg, hogy egy adott oktatási helyzetben melyik eszköz alkalmazása a célszerű és melyeket képes oktatási- és önképzési céllal felhasználni. A pedagógus-továbbképzés lehetőséget biztosít arra, hogy egy szellemiségében önálló, kreatív, ugyanakkor módszertani kultúrájában szakszerűen felkészített pedagógus megismerje a napi kihívásokra adható pedagógiai válaszokat.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A program tartalma:

- a digitális átállás helye és szerepe az oktatásban;
- az elektronikus tanulási környezet kiépítésének feltételei és virtuális dimenziója adta lehetőségek alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában;
- az IKT-műveltség elemeinek megismerése és adekvát alkalmazása a pedagógiai munka során, amely magában foglalja:
- a technológiai műveltséget, azaz az IKT-eszközök használatának lehetőségeit;
- a kognitív aspektust, azaz a digitális tartalmak rendszerezésének és integrálásának módjait;
- a szociális aspektust, vagyis a pedagógiai munkában történő együttműködési és kommunikációs lehetőségeket;
- az információ felelősségteljes használatát és annak a tanulás-tanítás során való felhasználási módjait.

A Digitális alapú alprogram képzési tartalmának kidolgozása során figyelembe vettük az eltérő intézményi eszközellátottsági profilokat, valamint az egyéni IKT-műveltségbeli különbségeket. Ennek eredményeképpen egy olyan struktúrát alakítottunk ki, amelyben a pedagógusok egy széles körű módszertani eszköztárat ismernek meg a pedagógiai folyamatok (pl.: új anyag elsajátítása, tudásellenőrzés) digitális lehetőségekkel való támogatásához.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Akinek ajánljuk:

Az informatika szakos pedagógusok és bármely szakos pedagógus bevonható a képzésbe, akik digitális eszközöket már alkalmaznak, vagy szeretnék az intézményükben rendelkezésre álló IKT-eszközöket a tanulási-tanítási célokhoz kapcsolódóan produktív és innovatív módon alkalmazni.

Életgyakorlat alapú alprogram (ÉA, ÉA-T)

A Komplex Alapprogram koncepciójának, módszereinek, a pedagógiai gyakorlatban történő alkalmazásának megismertetése annak érdekében, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértézi fel. Az alprogram feladatának tekinti a tanulói kooperativitás, kritikai gondolkodás, önfejlesztő képesség, tolerancia, konfliktuskezelés, vitakészség, felelősségvállalás, problémamegoldás, empátia fejlesztését a Komplex Alapprogram szellemében és módszertani megközelítésein keresztül.

A program tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés;
- környezettudatosság (fenntarthatóság);
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek);
- életút-támogató pályaaorientáció;
- család, párválasztás;
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Fontos jellemzője a komplex szemléletmód. Életviteli problémákat tartalmazó szituációk és megoldások bemutatása, megvitatása. A Komplex Alapprogram Életgyakorlat alprogram a tanulók ön- és közösségfejlesztésére fókuszál. A korábbi iskolai szocializációs programok helyébe sokszínűbb, többféle lehetőséget kínáló szocializációs mintákat ajánl a diákoknak.

Akinek ajánljuk:

Bármilyen szakos kollégát érdemes bevonni a képzésbe, hiszen a lemorzsolódással veszélyeztetett iskolákban különösen fontos lehet az alprogram által közvetített szemléletmód.

Logikaalapú alprogram (LA, LA-T)

A Komplex Alapprogramhoz illeszkedő Logikaalapú alprogrami képzés legfőbb célja, hogy a pedagógusok ismerjenek meg olyan játékos, élményszerű módszereket, melyek segítségével a gyerekek logikai, gondolkodási és problémamegoldó képessége fejleszthető. A képzés célja, hogy a résztvevők elméletben és gyakorlatban is ismerjék meg azokat a logikai játékokat, módszereket és eszközöket, melyek sokszínűvé és motiválóná tehetik a tanulást, valamint váljanak képessé a tanult módszerek alkalmazására a saját tanítási gyakorlatukban.

A továbbképzés célja továbbá a részt vevő pedagógusok kompetenciáinak fejlesztése a következő területeken: a tanulói tevékenység szervezése, a tanulók személyiségének komplex fejlesztése, együttműködést támogató, motiváló módszerek alkalmazása. Az alprogram olyan tanórák, foglalkozások megtartására segít felkészíteni a pedagógusokat, ahol a gyerekek a tanulást nem érzik fáradtságos folyamatnak, ahol a tanulás és a tudás megszerzése örömforrás is egyben.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A program tartalma:

- A problémamegoldó gondolkodás elmélete, fejlesztésének lehetőségei a gyakorlatban (stratégiák és algoritmusok);
- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében – művészetek a gondolkodás fejlesztésének szolgálatában;
- Játékalapú megközelítések – ahol a játékelményen keresztül fejlődik és tanul a gyermek (pl. Dienes-játékok, térbeli és síkbeli kirakók, építők, sakk, logisztikák, kártyajátékok);
- Játékstrukturált megközelítések – ahol a tanulási folyamatot szervezzük játékosan (szituációs játékok, speciális kártyajátékok, barkochba, papír-ceruza játékok);
- Kreativitás és reflektivitás – az alkotó tevékenység szerepének, az alkotás örömeinek megismerése, saját konstrukciók létrehozása, a sajátos tehetségek kibontakoztatásának lehetőségei az iskolai keretek között.

Akinek ajánljuk:

Bármilyen szakos kolléga alkalmazhatja az alprogrami képzésen elsajátítottakat, hiszen a logikai gondolkodás fejlesztése nemcsak a matematika tantárgy feladata. Ezért minden olyan pedagógusnak ajánljuk, aki motivált a logikai játékok, vizuális megközelítések alkalmazására, aki szereti a rejtvényeket, a sakkot, a táblás játékokat és szeretné az oktatásban a kreativitását kihasználni.

SZÉCHENYI 2020MAGYARORSZÁG
KORMÁNYAEurópai Unió
Európai Szociális
Alap**BEFEKTETÉS A JÖVŐBE**

Művészet alapú alprogram (MA, MA-T)

A Komplex Alapprogramhoz illeszkedő művészeti alprogram célja a pedagógusok felkészítése a művészettel nevelés tervezésére, szervezésére. Célja a művészettel nevelés lehetőségeinek bemutatása a személyiség és a társas készségek, a képesség és a tanulásmódszertan fejlesztésében, a tanulási motiváció alakításában, az (inter)diszciplináris ismeretátadásban és a pályaorientációban. A résztvevők képessé válnak a Művészet alapú alprogram művészettel nevelést segítő (tantárgyfüggetlen) tanóra- és feladattervező eszközének használatára, s saját tanítási gyakorlatukban való alkalmazására.

A továbbképzés tartalma:

- Komplex Alapprogram, a Művészet alapú alprogram és a művészettel nevelés alapfogalmai, célrendszere, tanóra- és feladattervező eszköze;
- A személyiség- és a társas készségek fejlesztése a művészetek révén;
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása művészeti neveléssel;
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között;
- Direkt (konkrét tanulási módszereket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között;
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeti keretek között;
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén;
- A vizuális művészetek, a zeneművészet, az irodalom, a népművészet és a táncművészet szerepe a Művészeti alprogramban, kapcsolatuk a NAT-tal és a Komplex Alapprogrammal;
- az alprogram tanóra- és feladattervező eszközének elkészítése, a készített programok bemutatása, megvitatása a résztvevők által.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Akinek ajánljuk:

Bármilyen szakos kolléga bevonható, aki érdeklődik a művészetek iránt, s ennek az alprogramnak a módszereivel, eszközeivel kiegészítheti, hatékonyabbá teheti saját szaktárgyi munkáját.

Testmozgásalapú alprogram (TA, TA-T)

A TA képzés az iskolai testmozgás három területén - testnevelés óra; mozgásos tanulás osztálytermi környezetben; szabadidős mozgástevékenységek - tevékenykedő pedagógusok módszertani repertoárját kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben.

A testmozgásalapú alprogram – benne a minőségi testnevelés oktatás megvalósításával – egyrészt a tanulók széleskörű testkulturális műveltségének kialakítását, másrészt az egészségtudatos, jövőorientált életvezetés összetevőinek fejlesztését, harmadrészt pedig a személyiség sokoldalú fejlesztését célozza.

A képzés során elsajátított kompetenciák tartalmi- és módszertani rendszere kitüntetett figyelmet kíván fordítani a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, továbbá a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra.

A program tartalma:

- A Testmozgásalapú alprogram és a minőségi iskolai testnevelés illeszkedése;
- A direkt és indirekt oktatás stratégiáinak és tanítási stílusainak megjelenése a testnevelésben;
- Tanulóközpontúság és személyre szabottság a testnevelés oktatásában;

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- DFHT mint a Komplex Alapprogram-iskola kiemelt tanulásszervezési megoldása;
- Az affektív, kognitív, szociális kompetenciaterületek mozgásos fejlesztési lehetőségeinek feltárása;
- A mozgásos tanulás célja, módszerei és megvalósításának keretei a Komplex Alapprogram-iskolában;
- Az iskola mindennapi működésének jellemzői az aktivitások szemszögéből;
- A testmozgás és társas aktivitás;
- Az önkéntesség szemlélete és gyakorlata;
- Gyerekek által kezdeményezett aktivitások, mozgásprogramok szervezése.

Akinek ajánljuk:

A testnevelők és bármely szakos pedagógus bevonható a képzésbe, aki pl. táncsal, természetjárással stb. foglalkozik, vagy mozgásos játékokat tud beépíteni a foglalkozásokba.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE